

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
ФАКУЛЬТЕТ АГРОТЕХНОЛОГІЙ ТА ЕКОЛОГІЇ
КАФЕДРА ЕКОЛОГІЇ**

ЗВІТ

**про результати опитування студентів спеціальності
101 «Екологія» РВО «бакалавр»
щодо оцінювання якості освітнього процесу
за освітньо-професійною програмою
«Екологія»
2021-2022 н.р.**

Дубляни 2022

ЗМІСТ

Вступ		3
Основна частина		4
1.	Якість освіти за спеціальністю «Екологія»	4
2.	Право студентів щодо вибору дисциплін за спеціальністю	5
3.	Відповідність методів навчання (викладання) в університеті принципам академічної свободи та академічної доброчесності	6
4.	Стан матеріально-технічної бази університету для досягнення необхідного рівня результатів навчання	7
5.	Залучення до проведення аудиторних занять за спеціальністю роботодавців	8
6.	Додаткова підтримка підрозділів ЛНУП у вирішенні питань (проблем) студента	8
7.	Поєднання навчання і наукових досліджень за спеціальністю	9
8.	Рівень організації та професіоналізму викладачів	10
9.	Оцінювання результатів навчання викладачем	11
10.	Реалізація студентоцентрованого підходу в освітньому процесі	12
11.	Вагомість дисциплін у підготовці фахівців до майбутньої професійної діяльності	13
12.	Використання форм подачі матеріалу, сучасних інформаційно-комунікаційних технологій	14
13.	Задоволеність обраною спеціальністю та ЗВО	15
14.	Висновки	16

ВСТУП

В ЛНУП проводиться систематичне оцінювання якості освітніх послуг та відкритості результатів цього процесу, які надаються студентам. В процесі анкетування вдається ідентифікувати як сильні сторони, так і слабкі місця навчального процесу, його відкритості, результативності що, в свою чергу, дозволяє вносити необхідні корективи та підвищувати ефективність навчання.

Шляхом детального аналізу відповідей на анкети, розроблених спеціально для студентів-екологів Львівського НУП, дослідники прагнуть не лише оцінити ефективність навчального процесу, а й сформулювати рекомендації щодо його вдосконалення, враховуючи сучасні потреби ринку праці та екологічні виклики.

В анонімному опитуванні за допомогою Google forms брало участь 75 студентів, які навчаються за спеціальністю 101 «Екологія». Анкетування здійснено в травні 2022 року за перший семестр 2021 – 2022 н. р.

Анкетування зачіпало такі питання: 1) виявлення показника задоволеності студентів освітніми послугами, що надаються в ЛНУП, а також мотивування щодо обраної спеціальності; 2) оцінювання студентами якісних показників подачі навчальних освітніх компонент викладачами згідно освітньої та навчальних програм; 3) права студентами довільного вибору навчальних дисциплін.

ОСНОВНА ЧАСТИНА

1. Якість освітніх послуг за спеціальністю 101 «Екологія»

Рівень освіти безпосередньо залежить від того, наскільки ефективно навчальний процес формує у студента необхідні компетенції та професійну свідомість. Результати опитування здобувачів вищої освіти відображають їх потреби, запити, мотивації і зацікавленості у навчанні. Це дозволяє швидко та вчасно виявляти та оперативно вирішувати проблеми освітнього процесу та інших сторін студентського життя у ЗВО, зокрема у навчально-виховній роботі.

На запитання: «Чи відповідає вашим очікуванням якість освіти, яку отримуєте за своєю спеціальністю?» більшість опитаних, які навчаються за освітньою програмою «Екологія» повністю або частково задоволені (рис.1). Зокрема, відповіді «повністю відповідає» (3 бали) дали 89 % опитаних студентів, «відповідає частково» (не завжди – 2 бали) – 8 %, а 3 % дали відповідь «зовсім не відповідає» (1 бал).

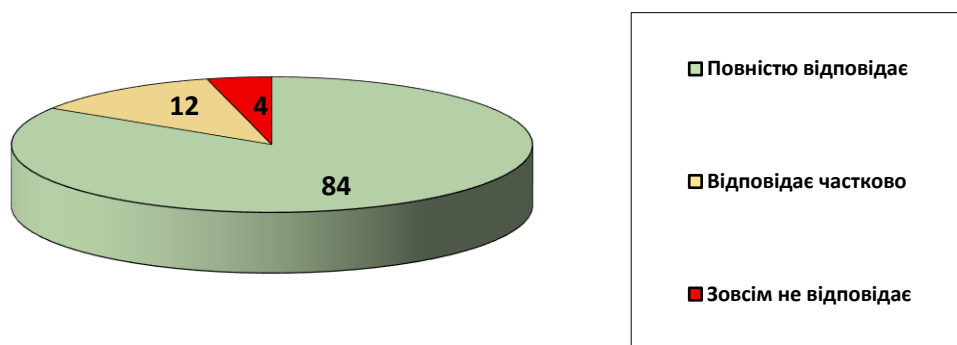

Рис. 1. Результати анкетування студентів (запитання: «Чи відповідає вашим очікуванням якість освіти, яку отримуєте за своєю спеціальністю?», %)

2. Право студентів щодо вибору дисциплін за спеціальністю

За освітньо-професійною програмою та навчальним планом є можливий вибрати студентам з блоків дисциплін вільного вибору такі, що розкривають компетентності професійної підготовки фахівців зі спеціальності «Екологія», а також інші додаткові компетентності здобувача (рис. 2). Так, з поміж різних вибіркового дисциплін студенти найбільшу перевагу надали дисциплінам «Гідрологія» (89%); «Заповідна справа» (74%), «Соціоекологія» (80%); «Іноземна мова поглибленого вивчення» (88%), «Екологічна біохімія» (72%).

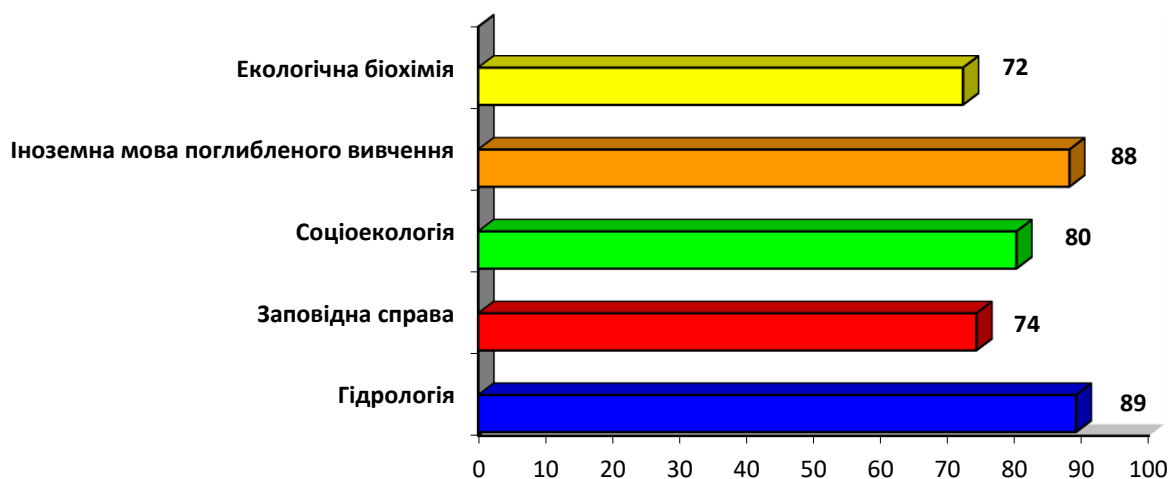

Рис. 2. Вибіркові дисципліни, яким надали перевагу здобувачі вищої освіти

За результатами проведеного опитування з поміж студентів, які навчаються за освітньою програмою «Екологія», визначено, що на запитання «Як реалізоване ваше право на вибір навчальних дисциплін?» 97,4 % опитуваних дали схвальну відповідь (реалізоване). Тоді як 1,8% респондентів відповіли: «частково (не завжди)» та 0,8 – ще «не визначилися».

Отже, за результатами опитування, практично всі студенти ЛНУП мають право вільного та самостійного вибору дисциплін, яке успішно реалізується.

3. Відповідність методів навчання (викладання) в університеті принципам академічної свободи та академічної доброчесності

Академічна свобода та доброчесність є фундаментальними цінностями, які лежать в основі якісної освіти. Дотримання цих принципів дозволяє створити в університеті атмосферу, яка стимулює інтелектуальний розвиток, сприяє формуванню критичного мислення та готує студентів до успішного життя в сучасному світі. Висока якість освіти є важливим чинником благополучної діяльності майбутніх фахівців у сфері екології.

Результати анкетування студентів на запитання: «Чи відповідають методи навчання (викладання) в університеті принципам: академічної свободи?» представлені на рис. 3. За даними анкетування 90 % опитаних студентів дали відповідь «повністю відповідає», 8 % – «частково відповідає» і 2 % – «зовсім не відповідає».

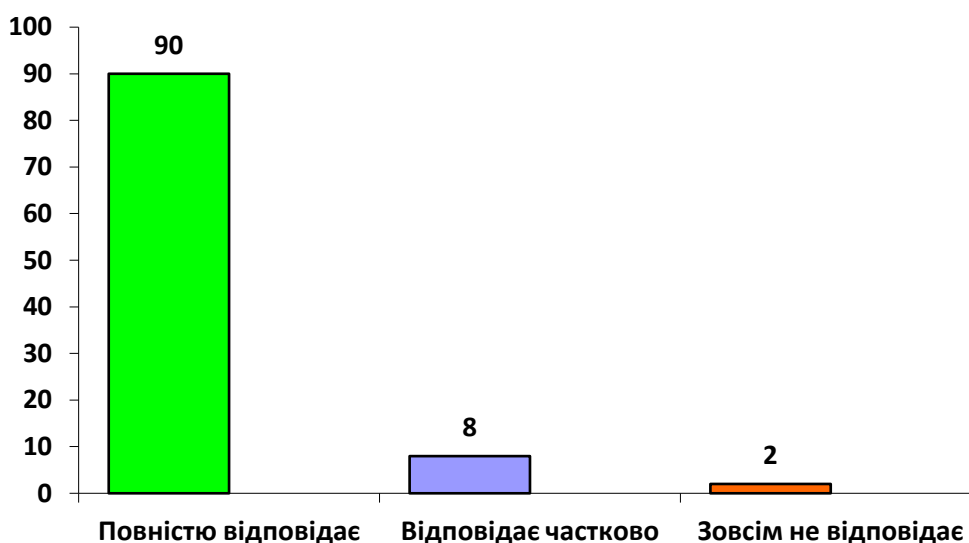

Рис. 3. Результати анкетування студентів на запитання: «Чи відповідають методи навчання (викладання) в університеті принципам академічної свободи?», %

На основі проведеного анкетування студентів щодо питання: «Чи відповідають методи навчання (викладання) в університеті принципам академічної доброчесності?» зроблено наступні висновки (рис. 4). «Повністю

«повністю відповідає» відповіли 91 % респондентів, «частково відповідає» – 6 %, «зовсім не відповідає» – 3 %.

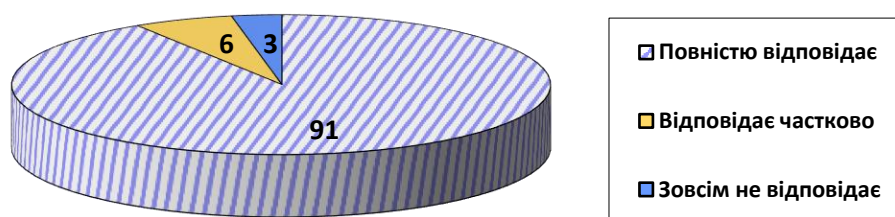

Рис. 4. Результати анкетування студентів (запитання: «Чи відповідають методи навчання (викладання) в університеті принципам академічної доброчесності?», %

4. Стан матеріально-технічної бази університету для досягнення необхідного рівня результатів навчання

Якість освіти безпосередньо залежить від стану матеріально-технічного забезпечення закладу освіти. Сучасні навчальні заклади потребують відповідного обладнання та ресурсів для досягнення високих результатів навчання. Респондентам було поставлене запитання: «Наскільки, на вашу думку, інфраструктура та технічне обладнання університету задовольняють потреби для досягнення необхідного рівня результатів навчання за обраною спеціальністю?» тільки 94 % студентів дали відповідь «повністю відповідає» (рис.5.), 6 % – «частково відповідає».

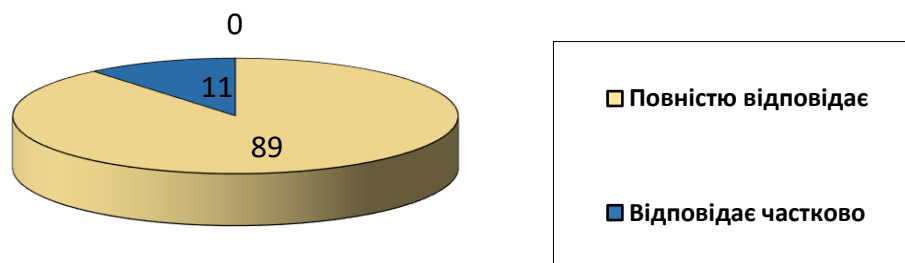

Рис. 5. Результати анкетування студентів (запитання: «Наскільки, на вашу думку, інфраструктура та технічне обладнання університету задовольняють потреби для досягнення необхідного рівня результатів навчання за обраною спеціальністю?», %)

5. Залучення стейкхолдерів до проведення аудиторних занять за спеціальністю

Врахування інтересів усіх учасників освітнього процесу (випускників, роботодавців, практикуючих професіоналів) дозволяє значно покращити його якість. Читання лекцій, проведення практичних занять, виїзних занять на базі філій фахівцями даної галузі допомагає сформувати загальні та професійні компетентності, досягнути результатів навчання за ОП «Екологія».

Результати відповідей на запитання: «Чи існує практика залучення до проведення аудиторних занять за Вашою спеціальністю різних груп стейкхолдерів (випускників, роботодавців, практикуючих професіоналів) у різних галузях, зокрема у природничих науках?» відображені на рис. 6. Зокрема, 95 % студентів дали стверджувальні відповіді, тоді як 5 % відповіли «частково відповідає».

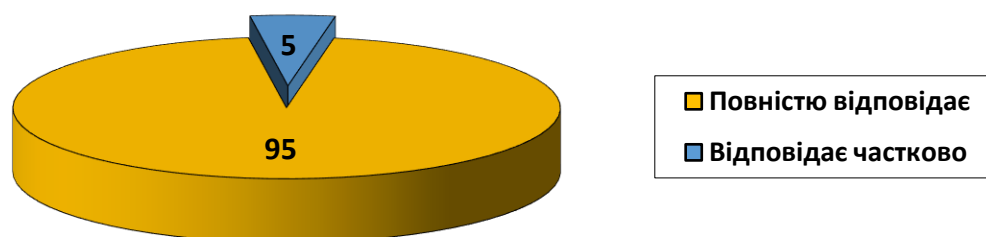

Рис. 6. Результати анкетування студентів (запитання: «Чи існує практика залучення до проведення аудиторних занять за Вашою спеціальністю різних груп стейкхолдерів (випускників, роботодавців, практикуючих професіоналів) у різних галузях, зокрема у природничих науках?», %)

6. Додаткова підтримка підрозділів ЛНУП у вирішенні питань (проблем) студента

Забезпечення комфортного та сприятливого навчального середовища для кожного студента є пріоритетним завданням усіх підрозділів університету.

Для покращання психологічного та морального мікроклімату в ЛНУП працює психолог, яка працює як в онлайн, так і в очному режимі.

В результаті опитування 97 % опитаних студентів на запитання «Чи маєте ви можливість звернутися до певних служб (службовців) університету за додатковою підтримкою, якщо виникне така потреба?» дали позитивні відповіді. Решту 3 % опитаних респондентів – «частково відповідає». Відповідей «зовсім не відповідає» не було (рис. 7).

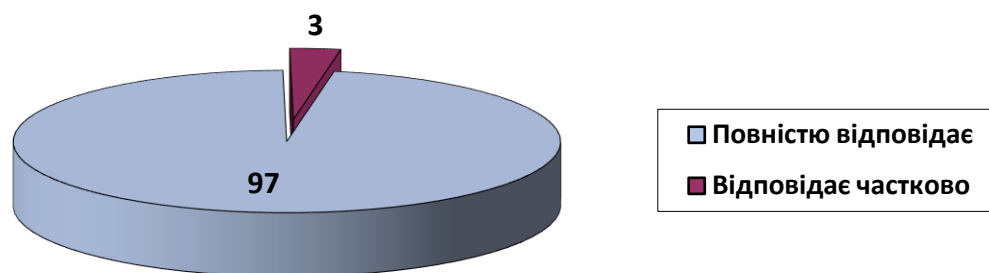

Рис. 7. Результати анкетування студентів (запитання: «Чи маєте ви можливість звернутися до певних служб (службовців) університету за додатковою підтримкою, якщо виникне така потреба?», %)

7. Поєднання навчання і наукових досліджень за спеціальністю

Професійний успіх майбутніх спеціалістів залежить від науково-практичних досліджень і навиків, успіхів у навчальному процесі.

Відповіді студентів на запитання: «Чи маєте ви можливість реалізувати поєднання навчання і наукових досліджень за своєю спеціальністю? Яким чином?» розділилися таким чином: 77 % опитаних стверджують, що така можливість найбільше реалізована через виступи на конференціях, наукових семінарах, написання статей, тез конференцій, 15% – відповідає частково (не завжди), а залишкові 8% студентської молоді відповіли, що можливість не реалізовано через технічні труднощі та навчання в форматі «онлайн»,

матеріальне становище, стан здоров'я тощо). Результати анкетування представлено на рис. 8.

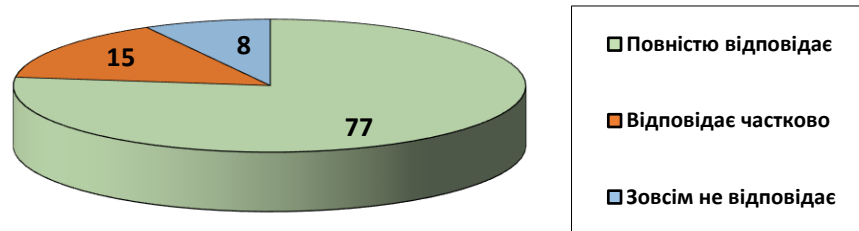

Рис. 8. Результати анкетування студентів (запитання: «Чи маєте ви можливість реалізувати поєднання навчання і наукових досліджень за своєю спеціальністю?», %)

8. Рівень організації та професіоналізму викладачів

Університет є яскравим прикладом україномовного закладу освіти, де студенти мають можливість постійно спілкуватися українською мовою та поглиблювати свої знання рідної мови. Це стало можливим завдяки тому, що 100% занять (крім іноземних мов) проводяться державною мовою.

Щодо рівня організації та професіоналізму викладачів студенти відповідали таким чином на приведені твердження:

8.1. «Викладач пунктуальний, завжди розпочинає та закінчує заняття вчасно (відповідно до розкладу)».

Для більшості дисциплін (96%) відповідь «повністю відповідає» дали 98 % опитаних студентів, а «відповідає частково» (не завжди) – 2 %.

8.2. «Викладач володіє культурою мови, чіткістю дикції, темпом викладення матеріалу».

Відповіді студентів розділилися у розрізі різних дисциплін: для 98 % дисциплін – відповідь «повністю відповідає», а для решти 2 % дисциплін – вважають, що «зовсім не відповідає» або «відповідає частково».

8.3. «Матеріал на заняттях подається зрозуміло, доступно, логічно та послідовно».

За результатами анкетування встановлено, що 89% респондентів відповіли, що «повністю відповідає» для 93 % дисциплін, а для 6 % дисциплін – «відповідає частково» (рис. 9).

Виникає необхідність у доопрацюванні викладачів щодо стилю та методів викладення матеріалу певних освітніх компонент.

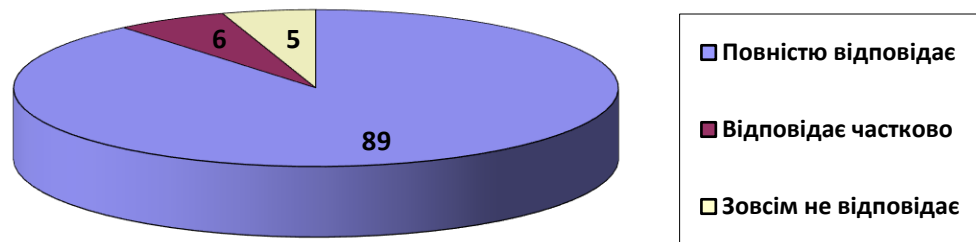

Рис. 9. Результати анкетування студентів (запитання: «Матеріал на заняттях подається зрозуміло, доступно, логічно та послідовно?», %)

9. Оцінювання результатів навчання викладачем

На запитання студентам щодо «оцінювання результатів навчання викладачем є справедливим та об'єктивним» 83 % опитаних студентів дали відповідь «повністю відповідає», тоді як 12 % відповіли, що справедливе та об'єктивне оцінювання є лише частковим (рис. 10).

Справедливе та об'єктивне оцінювання є невід'ємною складовою якісного освітнього процесу. Викладачі повинні використовувати різноманітні методи оцінювання, які б дозволили виявити не тільки теоретичні знання студентів, але й їхні практичні навички та творчі здібності.

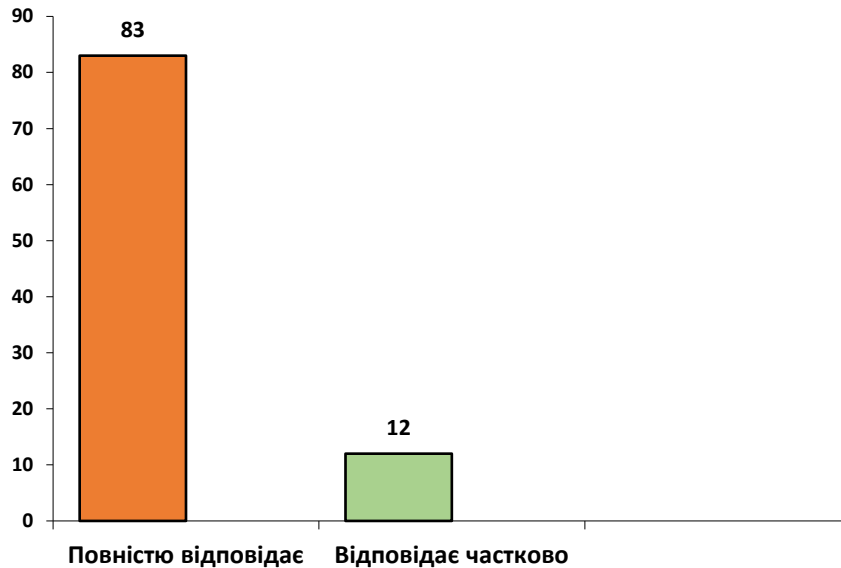

Рис. 10. Результати анкетування студентів (запитання: «Чи є оцінювання результатів навчання викладачем справедливим та об'єктивним?», %)

10. Реалізація студентоцентрованого підходу в освітньому процесі

В результаті анкетування на питання «Якщо пройдений матеріал не зрозумілий мені, або комусь із інших студентів, викладач повторює матеріал, намагаючись викласти його зрозуміліше»: 22 % опитаних акцентували увагу на тому, що 8 % викладачів не повторюють матеріал, при цьому 12% студентів вважають, що у них не було потреби в повторюванні матеріалів для 64 % дисциплін. Затим як 76% опитаних зазначають, що 80% викладачів завжди або частково повторюють навчальний матеріал, намагаючись викласти його зрозуміліше.

Респондентам було задане питання, чи «Викладач вчить гідно ставитися до інших людей, виявляє повагу до мене та до інших студентів» було дано наступні відповіді. Так, 93% студентів вважають, що для 98% викладачів твердження відповідає повністю або частково. Однак, 7% опитаних стверджують, що це не відповідає твердженню для 2 % викладачів (рис. 11).

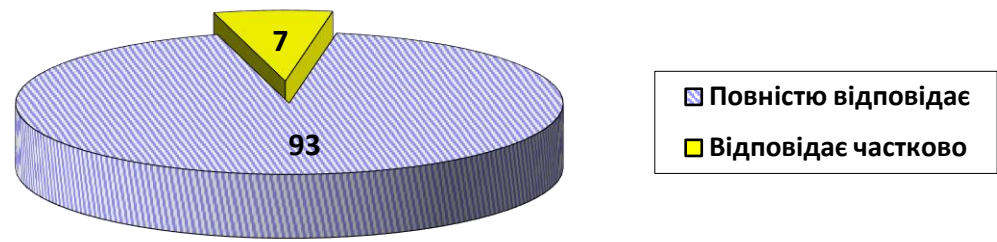

Рис. 11. Результати анкетування студентів (запитання: «Чи вчить викладач гідно ставитися до інших людей, виявляє повагу до мене та до інших студентів?», %)

11. Вагомість дисциплін у підготовці фахівців до майбутньої професійної діяльності

Студентам було запропоноване таке запитання: «Заняття з цієї дисципліни допоможуть мені у майбутній професійній діяльності» відповіді опитаних розділилися наступним чином. Так, з поміж усіх запропонованих дисциплін, що читалися студентам (як основних, так і вибіркових), перевагу в оцінюванні (вищі бали 2 і 3 бали) було надано обов'язковим (46 %) та вибіркоким дисциплінам (28%) циклу професійної підготовки. Обов'язкові (17%) та вибіркокі дисципліни (19%) циклу загальної підготовки студенти оцінили нижчою кількістю балів (1 і 2 бали із 3-х).

На запитання: «Назвіть від однієї до трьох дисциплін, на заняттях з яких Ви отримали найбільше корисних знань для обраної спеціальності» студенти відповідали наступним чином. У перелік вибіркоких дисциплін загальної підготовки (25%), однак, у найбільшій мірі студентам імпонувало викладення матеріалу та обсяг одержаних знань із обов'язкових та вибіркоких дисциплін циклу професійної підготовки – 64%, і тільки 11 % обов'язкових дисциплін загальної підготовки студенти вважають необхідними для своєї спеціальності.

Реалії сьогодення, перспективи працевлаштування в обраній галузі, а

також якісна робота викладачів – ось основні чинники, що впливають на формування таких поглядів у студентів.

12. Використання форм подачі матеріалу, сучасних інформаційно-комунікаційних технологій

12.1. На запитання студентів: «Під час навчання викладач використовує різні цікаві форми подачі матеріалу, сучасні інформаційно-комунікаційні технології» розділилися: 7% – «зовсім не відповідає твердженню», 20% – «відповідає твердженню частково», а 73% викладачів – «найбільше відповідає твердженню» (рис. 12).

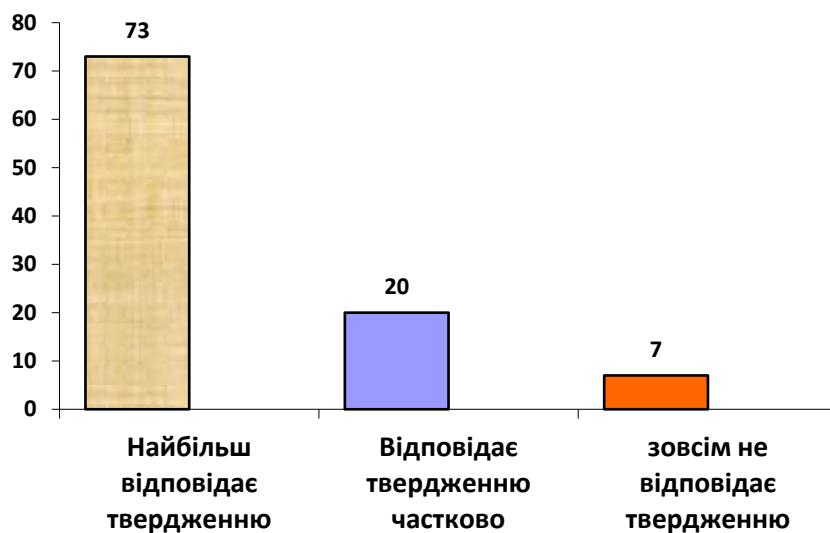

Рис. 12. Результати анкетування студентів (твердження: «Під час навчання викладач використовує різні цікаві форми подачі матеріалу, сучасні інформаційно-комунікаційні технології», %)

12.2. Студенти спеціальності 101 «Екологія» розділилися, відповідаючи на запитання: «Викладач розповідає не лише про свою дисципліну, але й багато цікавого, розширюючи кругозір студентів» наступним чином: 15% викладачів, що читають дисципліни для студентів – «зовсім не відповідає твердженню», 57% – «відповідає твердженню частково», а 28% дисциплін (викладачів) – «найбільше відповідає твердженню». Викладачі Львівського НУП завжди стараються розширити кругозір студентів.

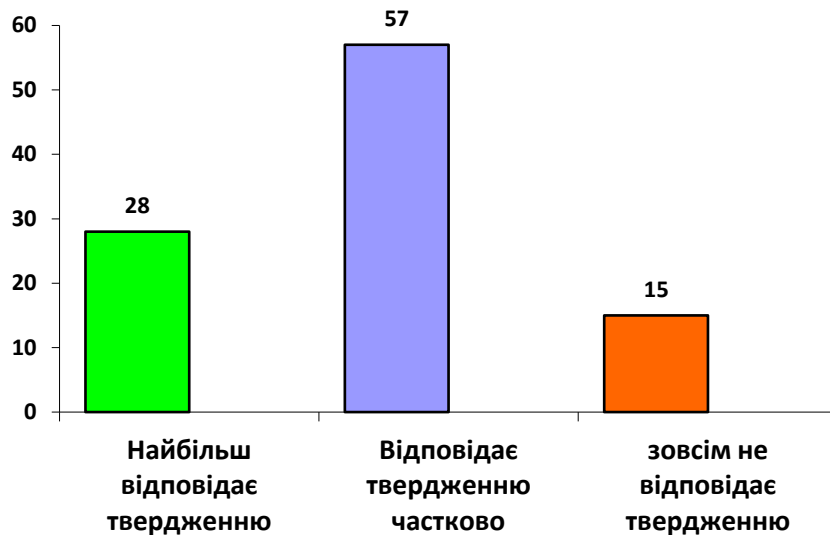

Рис. 13. Результати анкетування студентів (твердження: «Викладач розповідає не лише про свою дисципліну, але й багато цікавого, розширюючи кругозір студентів», %)

Щоб мотивувати студентів до навчання та підвищити ефективність освітнього процесу, викладачам слід постійно шукати нові нестандартні підходи, активно використовувати сучасні технології та робити акцент на використанні інформаційно-комунікаційних технологій та практичному застосуванні знань.

13. Задоволеність обраною спеціальністю та ЗВО

В процесі анкетування студенти оцінили питання: «Наскільки Вам цікаво та корисно навчатися в закладі?» більшість опитаних студентів (88 %) дали відповідь, поставивши високі бали (від 8 до 10 – цікаво, навчаюся з великим задоволенням). Однак, 11% обрали посередню позицію (позначки від 5 до 7). З поміж респондентів тільки 1% опитаних відповіли, що їм «не цікаво, планую покинути навчання» (позначка «1»).

Приємно відзначити те, що впевнена більшість студентів задоволені обраним вузом та спеціальністю «Екологія». Однак, слід покращувати показники якості освітніх послуг, звертати більшу увагу на особистість студента, допомагати йому та всебічно сприяти його розвитку в кампусі.

ВИСНОВКИ

Результати анонімного опитування студентів спеціальності «Екологія» РВО «бакалавр» щодо якості освітнього процесу за 2022 рік, відображені у звіті, дають змогу оцінити ефективність освітньої програми, виявивши як сильні, так і слабкі сторони навчального процесу у Львівського національного університету природокористування.

Провівши аналіз анонімного анкетування виявлено, що лівова частка студентів спеціальності позитивно оцінили якість освітнього процесу за ОПП «Екологія» у Львівському НУП, що свідчить про її відповідність очікуванням майбутніх фахівців-екологів. Проте, лише 1% студентів у певній мірі не задоволені в цілому своїм вибором.

Більшість опитаних респондентів оцінили професіоналізм викладачів та рівень організації занять як «високий» та «задовільний», що свідчить про належну якість освітнього процесу. За даними опитування, студенти позитивно відгукнулися про різноманітність форм і методів навчання, що застосовують викладачі, а також про їхню готовність допомагати студентам у вирішенні питань пов'язаних з навчанням, а також їх позитивним відношенням до студентської молоді.

З метою ефективного засвоєння теоретичного матеріалу викладачі проводять лекції-диспути, семінари, круглі столи, студенти виконують лабораторні та розрахункові роботи, розв'язують задачі. Здобувачі вищої освіти залучаються до виконання та написання конкурсних наукових робіт, курсових робіт, а також кваліфікаційної роботи в кінці навчання. Такі форми та методи навчання дозволяють сформувати загальні та професійні компетентності, досягти хороших програмних результатів навчання у Львівському національному університеті природокористування за ОПП «Екологія».

Важливим етапом в освітньому процесі є вільний вибір студентами вибіркової дисципліни. У ЛНУП це право повністю реалізовано, що також

відповідає принципу студентоцентрованого підходу до навчання, що високо оцінено студентами.

З'ясовано, що більша частина опитаних, в основному, задоволені рівнем проведення контрольних заходів оцінювання знань та способами їх оскарження. Однак, частина студентства вважає оцінювання результатів навчання окремих дисциплін не повністю справедливим та об'єктивним, що вказує на потребу вдосконалення процедури оцінювання. В Львівському НУП приймаються такі зауваження та ведеться робота над їх виправленням.

Для того щоб набуті студентами теоретичні знання були ефективно застосовані на практиці, необхідно активізувати їхню участь у науково-дослідних проектах.

Активна участь представників бізнесу, випускників університету та досвідчених фахівців у навчальному процесі відіграє ключову роль у підвищенні його ефективності. Залучення таких стейкхолдерів до проведення лекцій, тренінгів та семінарів дозволяє студентам не лише поглибити теоретичні знання, але й отримати практичні навички, необхідні для успішної професійної діяльності. За відгуками студентів, такі заняття є надзвичайно корисними, оскільки надають можливість застосувати теоретичні знання на реальних кейсах, отримати актуальну інформацію про сучасні тенденції у відповідній галузі та отримати цінні поради від досвідчених фахівців.

Опитування показало й деякі недоліки, на які звернули увагу студенти. Окрім сильної теоретичної підготовки, учасники навчального процесу хотіли б мати більше можливостей для розвитку практичних навичок у реальних виробничих умовах. Багато респондентів також наголосили на необхідності покращення матеріально-технічної бази університету. У майбутньому варто приділити більше уваги цьому напрямку, збільшуючи частку практичних занять та самостійної роботи в освітньому процесі, стимулюючи студентів до самостійного пошуку знань і поглиблення своєї підготовки.